

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közmivelőési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . . . 6 frt
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

K. WERESS SÁNDOR.

Szerkesztői szállás és kiadóhivatal, Hiduteza 32.

H I R D E T É S I D I J:

Araszabály szerint.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Vasárnapi munkaszünet.

Az ipari munka vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII-ik t. czik folyó hó 15-én lép életbe.

Volt idő, mikor a középkor sötét századaiban a folyton folyó háboruzások megakadályozására rendelt béke ünnepeket a hatalmas papság. Ma már az ipar fegyvereivel harcol egymással s a természet legnemesebb teremtsései az emberiség milliói közt épp úgy — mint a legutolsó ázalag féreg milliárdjai között, örök harc foly. — A mint egy csepp állott esővizben a nagyítóüveg segítségével szabadszemmel nem látható apró állatok ezreit láthatni, a mint azok egymás körül nyüzsögnek, s hol a fülét, hol a fejét harapják le egymásnak, hol egy-egy torkosabb szörröstől büröstől nyeli le állattársát, épp úgy a civilizáltnak hirdetett emberi társadalomban a figyelmes szemlélő előtt pillanatról-pillanatra mérühnek fel hasonló jelenségek, midőn a létért folyó állandó küzdelemben ezer meg ezer egyén létele esik áldozatul az erősebbnek,

hogyan a megbénított számítások, elbukott életremények romjain a szerencsésebbek emelkedjenek, s a nagy világ szemében a győzelmesnek rendesen igaz van . . .

A középkor feudális intézményeivel örökre letűnt. Elmult azon idő, hogy egyes hatalmas várurak jólétét tizezerek verejtéke, munkája oltalmazza, oly tizezereké, kiknek nem volt sajátja, sem földje, sem más ingó vagyona, minde a született földesuré volt, ki akárhányszor nem vetette meg azt a mulatságot, hogy az átutazó kereskedőket kirabolja. Ezekre találták ki a papok az örökbékét.

A mint a keresztény-vallás szelleme lassan-lassan szelidebbé tette az erkölcsöket, kezdett mind inkább felvirágozni az ipar, vele a fényűzés, kényelem utáni vágy; egyesek jobb körülményeik és szellemi fölényök által lassan-lassan odavitték, különösen külföldön, hogy ma is ezek és ezek gyűjtik össze számukra a milliókat, s míg amazoknak mindennap vasárnapjuk van, ezeknek

az életgondok vasárnapjukat sem engedik megünnepelhetni, hanem különösen a nagy városokban ott görnyednek munkájuk mellett úgy köz-, mint ünnepnapokon mindaddig, míg testi lelki szervezőtök megbirja.

Ezelőtt száz évvel a francia-forrádalom szülte eszmék megtörték a feudális intézményt, s most száz év múlva a szocializmus, a munkáskérdés emeli fel fejét

Nálunk az előbbi is törvényes uton szűnt meg; 1848-ban a nemesség önként emelte magához az alkotmány sáncaiba a nem nemes osztályt vallás és nemzetiség különbség nélkül, s a mostani munkáskérdés is nálunk törvényesen fog megoldatni. Mert nemzetünk, a mint a világot megrendítő valláskérdések idejében leghamarább eszméletehez tért, úgy most nagyobbára földmivelőország lévén, törvényhozásunk megelőzni kívánja a munkáskérdés elmérgesedését, s behozva a vasárnapi munkaszünetet, mely míg egyfelől az anyagi munka s erő érdekeit védelmezi, képessé tévén a munkást pihenése alkalmából új erőt gyűjteni a további élet-

AZ „ARANYOSVIDÉK“ TÁRCZÁJA.

Az esti . . .

Az esti szürkületben
Útam a mint halad,
Egy barna lánykát láttam
A gesztenyék alatt.

Mellette ült egy ifju
— Vig tréfa ajakán —
S mint regg ölen a hajnal,
Mosolygott rá a lány.

A hárs alatt közelben,
Néhány lépésre csak —
Egy másik ifju állott,
Halvány volt, s hallgatag.

Felszeghy Dezső.

A milliómos.

— Kettős história —

(15) Zschokkétól — fordítja Borbély György.

Dráilében.

Oly nagy pompával láttak el a milyent a fejedelmi palotában bizony nem találtam és a mezei lak belőlről is nagy fényvel vala kiállitva. Ott ragyogott az ó- és ujkori legfelsőbb írók válogatott műveiből egy szép könyvtár, drága kötésekben; mindenik szobát a legjobb festők remek művei díszítették vala; volt zeneterem is, tiszteletemre hangversenyt rendeztek; több volt ez, mint egy közönséges műkedvelői előadás. A ház előkelőbb személyzete zeneértő emberek valának, elkezdve a titkártól a kertészig és vadászig.

A butorok ékességéről nem is beszélek. A

fiatal házaspárnak két gyönyörű gyereke van. Dunkán nőtelen, s elhatározta, hogy agglégényül hal meg!

„És a ti önkénytes és gyönyörű száműzetésekben valósággal is boldogok vagytok? kérdém egy este, mikor mind együtt ülénk a kertben.

Morn mosolygott s módá: „Miért ne? Mi magunknak itt külön világot alkotunk, s abban van a boldogságunk, ha a többi világról semmit sem tudunk. Mi magunk és gyerekeink egy teljes egészet alkotunk: azonkívül más népséggel semmi közünk. A miket a bolondok művelnek, azt mi csak nagyon későn tudjuk meg az újságokból. Azért éltet minket az, a mit a legkitünőbb szellemek nyújtanak nekünk irataikban a legnemesebb dolgokról, a mit gondolnak, költenek és fölfedeznek. A mi szépet és jót a természet, tudomány, művészet megmenethet, az mind érdekel minket. Az elromlott, megbénult lelki önző emberekkel való élet csak bemocskolná a megelégedés és nyugalom szentségét s jól megérdemelt nyomorultságoknak részeseivé tenne. Boldog, a ki mindentől szabadultan önmagában élhet, s a világ történeteit és napi eseményeit pedig csak távolról látja, mint szinpadí eseményeket!„

E nyilatkozatok bizalmasabb társalgásba vittek bennünket az embernek az emberi társasághoz igazi viszonyáról. Morn elbeszélte aztán az ő és Dunkán történetét, úgy a mint én előbb elbeszélém.

„De mégis ily gazdag eszközökkel, mint az önké, — szólék Mornhoz — mily jótékonyan hathatnának önök környezetükre! S nem növekednék-e okvetlen az ön boldogsága, ha a helyet, hogy a nagy készlettel csak önmagának rendezi be a paradicsomot; másokra is kiterjesztené?“

Komorán rázta fejét s mondá: „Mit gondol? Pénzzel senkit sem tesznek boldoggá, csupán okos tevékenységgel s gondolatok és elvek adományozásával. De ezek után nem kérdezősködik senki. Nem áldoztam e én fel ok nélkül legszebb életéimeket, abban a reményben, hogy egy kis tisztelést és szeretetet nyerek?“

Nem a közönséges tobzódás, kéj, hiúság és haszonvágy uralkodik-e palotákban és kunyhókban? Kérdezik-e valahol akár nagy, akár kis államokban, hogy hol van tehetséges, nyílt szívű ember, hogy a munka-élére állítsák? nem sokkal inkább kérdezősködnek a pénzről, a nemességről és a származásról? Nem botlunk-e lépten nyomon a legutálatosabb cselszövőkre, kik magas méltóságra emelkednek, s az érdemest elnyomják? Nem üldözi-e örülten a közhasznu, erélyes és tehetségeseket akár a biboros, akár a vászonadrágos korlátolt közönség? Ilyen hitványságokért elhagyjam-e nyugalmaimat, csendes boldogságomat, csupán hogy rajongó álmodozásba merüljek? Szeretem az embert, de szívem mélyéből utálok az embereket.“

Morn nagyobb, nagyobb izgalomba jött. Felesége és Dunkán vele egyetértettek. S én ez embergyűlölő trifoliummal szemben nem tudtam állást foglalni, hallgattam. Ne mondjuk, hogy ez embereknek semmi igazok sincs; ők azt hitték, hogy teljesen igazok van. Nem tudtam megtéríteni, csak egy egy ellentmondással zavartam; mert észrevettem, hogy mindnyájan nagyon érzékenyek. Lett volna Rousseau milliómos, mint Morn, sebzett szívével, sötét világnézetével élt volna Franciaországban, mint Morn a Rajna partján és lett volna összes gazdagságának egy eszköze kezében, hogy egoistikus álmodozásának jobban neki adja magát . . .

(Vége.)

küzdelemre: másfelől a vallásos érzelmek kívánalmának is eleget teend, mert az Istenben vetett hit és bizalom ápolása életkérdés ugyan minden társadalmi osztálynak, de a gondoktól sujtolt munkás-emberek kétszeresen életkérdés . . .

Mert csak a ki igazán megvan éhezve, tudja élvezni kellőleg az eledel igazi ízét; a ki jól ki van fáradva tudja ismerni igazán a nyugalom áldását. Az, a kit jó sorsa dúsan megáldott földi javakkal, a kinek minden napja új meg új szorakozást nyújt, az nem tudja mi a vasárnap, de a munkásember, kire mindennap új teendő vár, kinek sikeres munkálkodásától függ szerető családjá jóléte, kinek a héten át verejték foly homlokáról, s az erős munkától keze feltörik, csak az tudja igazán élvezni a mindennapi kenyér jóízét, csak az tud igazán pihenni vasárnap.

Ezért üdvözljük törvényhozó testületünket, midőn a vasárnapi napot pihenő napul rendelte, s a nemzeti kegyeletnek is eleget téve, Szent-István királyunk ünnepét is felvette a szüneti napok közé.

K. Weress Sándor.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága folyó hó 8-án tartotta meg rendes havi gyűlését. Elnökölt: főispán gróf Bethlen Géza ő méltósága.

Mindenekelőtt alispán Sándor János tett jelentést a vármegye múlt havi közigazgatási állapotáról. A jelentés szerint alispáni beadványi jegyzőkönyvre érkezett a múlt hónapban 969 ügydarab, a melyek 42 kivételével ellátást nyertek. Külföldreszóló útlevél 17 egyénnek adatott, Romániába. Tüzeset Szurdok, Albák, Kákova, M.-N.-Csán és Felső-Podságán fordult elő 790 frtra becsült kárral, melyből csak 150 frt érték volt biztosítva.

Elszomorító tény gyanánt említette fel az alispán, hogy a „hesszeni légynek“ nevezett rovar leginkább a Maros és Aranyos mentén fekvő vidéken föllépve, az idő annyi viszontagságai által még megkimélt buza és és rozs vetéseket most az aratás küszöbén meglepte és pusztítja, melylyel szemben védekezési mód alig van . . .

Főorvos dr. Szentpéteri Lajos havi jelentése szerint a közegéségi viszonyok kedvezők voltak, a mennyiben a járványos ragályos kórok, s szelíd lefolyású kanyarón kívül, ritka esetben és szórványosan fordultak elő. A kanyaró Décsén, Inakfalván, Felvinczen és Tordán fordult elő. Megbetegedett 202, meghalt 5, gyógykezelés alatt maradt 55.

A hasznos háziállatok között a sertés-orbán cz uralkodott és pedig Sinfalván elhullott 33 drb, Bányabákkön 69, Uj-Tordán 30 Lépfene Tordán, Alsó-és Felső-Szt Mihályfalván fordult elő 1—1 eset.

Kir. pénzügyigazgató Jenei Károly jelentése szerint a tordai kir. adóhivatalhoz befizettetett különféle czimeken 33469 frt 69 kr (ebből egyenesadó 15602 frt 96 kr, italmérsi-jogbérlet fejében 13087 frt 92 kr.

Kir. főmérnök Szántó Albert előterjesztette, hogy a M.-Ludas, Tóhát, m.-méhesi törvényhatósági közútra az 1891/2 éveiben szükséges kavicsalmoknak, a vasuti lerakodási helyekről, a közútra való elszállítása iránt a verseny tárgyalás megtartván, a vállalatot Ugron Miklós birtokos vette ki 2590 halom kiszállításáért 6326 frt vállalati árral. A közig. bizottság az árlejtés eredményét eltoadta az alispán felhatalmaztatott, hogy Ugron Miklóssal a szerződést küsse meg és az évi

kavics mennyiséget aképpen állapítsa meg, hogy a két évben teljesítendő szállítás költsége az e czélra előirányzott 6762 frt 80 krt ne haladja meg.

Végül dr. Csink és Károly alügyész tett rövid előterjesztést a tordai kir. tszéki fogház állapotáról. A jelentésből kitűnik, hogy a fogházban július 1-én volt 3 vizsgálati fogoly és 47 elítélt. Iparmunkával foglalkozott 28.

(?)

A tordai hasadék utja.

— Ajánlva a turisták figyelmébe. —

A ki eddig a festőileg szép tordai hasadékokot megakarta nézni, érdeklődően ezen híres természeti ritkaság iránt, az ellehetett készülve arra, hogy a nagy élvezetet, a melyben ezen szándoka valószínűleg folytán részesülni fog, csak nagy fáradság és küzdelem árán fogja maga részére megszerezhetni. E küzdelmet és nagy fáradságot okozván egyfelől a tordai hasadékokhoz vezető utrossasága; de okozván másfelől különösen a tulajdonképpeni szikla hasadékokon való keresztülhatolás nehéz munkája; mert ha birt is valaki bátorsággal, de nem birt e mellett még a kecske ügyességével is, bizony e hasadékokon való keresztülhatolás közben ki volt téve annak az eshetőségnek, hogy a szikla hasadékokon vig zajgással keresztül folyó „hesdát patak“ vizébe esik bele, vagy pedig — a mi már veszélyesebb volt — nem egy helyt a szikla hegy oldalán keresztül vezető szűk ösvényről, több láb magasról, a patakba gurul.

Ez volt eddig a tordai hasadékokat meglátogatni akaró turistákra nézve (ezek közé számítva a természeti szépségek iránt érdeklődő nőket is) a múlt; a jövő — még pedig a közel jövő — egészen más leendő! — még pedig olyan, a mikor már teljes kényelem mellett lehet a hasadékokat megjárni s a természeti akadályokkal való fáradságos küzdelem nem fogja legkisebb mérvben is megzavarni többé a turistákat nemes élvezetökben.

Folyó hó 7-én történt meg ugyanis a tordai hasadék útjának könnyen és biztosan járhatóvá tétele czéljából, az elvégzendő munkákról való fölvetel, megjelenvén a helyszínen a vármegyénkben a turistai forgalom élénkítésére szolgáló mozgalomnak kezdetmenezője, alispán Sándor János, az erdélyrészi kárpát-egylet elnöke gróf Bethlen Bálint, kir. főmérnök Szántó Albert, Dr. Damokos Andor, Dindár Béla stb. s a tervezet szerinti munkákat — a melynek f. évi sept. haváig bevégeződnie kell — már f. hó 13-án, a toroczkói munkások által kezdetét veendő, a munkálati költséget fedezvén részben a vármegyei utalap, részben pedig az erdélyrészi kárpát-egylet.

Kötelességet mulasztottunk volna el, ha addig is, a mig a czélba vett „átalakítási munkákat“ befejeztével alkalmunk lehetne az öröm felemelő érzetével — a turistai nagy közönséghez intézvén szavainkat, a tordai hasadékokra mutatva így szólani: uraim! és urnőim! most már szabad a vásár: a vármegyénkben a turistai forgalom élénkítése emelésére szolgáló mozgalom ezen első erőnyilvánulását hallgatással mellőzzük.

Megemlítem végül, hogy a társaság tagjai visszajövetelök alkalmával Szinden, oda való birtokos Bors Albertnél szívélyes ellátásban részesültek, a mikor is nevezett birtokos egész készséggel adta beléegyezését abba, hogy a tordai hasadék bemenőjénél fekvő rétjén a

touristák kényelmére könnyűszerű deszkabódé építtethessék, kapván ezért — a tulajdonjog elismerésül — évenként egy magyar aranyat.

N.

Marosludasi levél.

Tek. szerkesztő úr!

Ugy hiszem, hogy szerkesztő úr nem fogja rossz neven venni, ha olykor-olykor b. lapját rövid közleményekkel felkeresem, mert — úgy gondolom, — hogy b. lapja nemcsak kizárólag Torda városa, hanem e megye összes érdekeit is képviseli, s így készségesen nyújt alkalmat arra, hogy napi események is, a melyek a megye bármely községében történnek, s a melyek bár a mindennaposág jelét viselik magukon, b. lapjában közzététessenek.*)

E hó 5-én a maros-ludasi önk. tüzoltó-egylet saját pénztára gyarapítására sikert nyári tánczvigalmat rendezett a Császár-féle vendéglő nyári táncz helyiségében

Ugy Maros-Ludas, mint a vidék intelligenciája fényesen volt képviselve a mulatságon.

Hosszra terjedne, hogy a megjelent díszes hölgyközönség neveit közöljem, csupán annyit jegyzek meg, hogy az eredmény a mulatság pénzügyi oldalát illetőleg a legkielegítőbb.

Bevétel jegyek eladásából és felülfizetésekből 80 frt.

A négyeseket 30—35 pár tánczolta

Az idő nem volt a legkedvezőbb, mert már este 8 órakor megeredtek az égcsatornái s fellegeiből hullott szakadatlanul éjjel után 2 óráig az áldott zápor ár, de azért nem sikerült a jó kedvet elmosnia, csupán hajnali 4 órakor kezdett a közönség oszlani, magával vivén egy jól töltött mulatság emlékeit.

Bartók Kálmán.

H I R E K.

— Miksa Imre a felvinczi választókerület képviselője végleg igazolva van. Említettük volt, hogy megválasztása ügye a képviselőház bíráló-bizottságához utasított, ezen bizottság f. hó 7-én tárgyalta az ügyet és Miksa Imre választását érvényesnek mondotta ki.

— E. Kovács Gyula a nagyszerű színművész és költő, nyári körútjában városunkat is utbaejtette. Julius 4-én szombaton este volt itt Földesi Sándor színész kíséretében s magán előadásokat tartottak a Napvendéglő kerti helyiségében. A 11 pontu jelesen összeválogatott programm vonzóvá tette volna a publikumot, de nem tette, mert nagyrésze a közönségnek semmit sem tudott e gyors átutazásról és előadásról, pedig úgy tartjuk, hogy Kovács Gyulának már a neve is egyike a leghatalmasabb programoknak. Alig voltak bizon a hallgatók 20—30-an. Ilyenkor nem nagy kedvvel lehet a művészetet kifejtetni. Azonban E. Kovács Gyula, még ha rosszul akarna, sem tudna gyengén játszani. Nehány saját költeményét szavaiba: Királyhullás, Még egy tavaszt, Hajnal uram, Az aradi 13, továbbá: A szabadságharc történetének olvasásakor, Tompától, Doktor Faust az ürdöggi szövetség előtt, Göthétől, Ikárusz helyett Petőfi Pál mesterét, Kosuth Washington sirjánál; Csák Máté a rozgonyi csataterén, Madáchtól. Szépen szavalta el Földesi is a „Köembert“ Gyulai Páltól, s „végző“-t, Indali Gyulától. Végül azt is megjegyezzük, hogy a közönségből tarthatott vissza sokat az az 1 frtos helyár is, a mi tekintve a viszonyainkat, felette sok.

— Értésítés. A tordai zene-egylet nyári tánczvigalmát jul. hó 12-én (vasárnap) tartja meg, A megváltott jegyek érvénynyel birnak. A rendezőség.

— A helybeli városi sósfürdőben folyó évi május 1-től július 10-ig a következő idegen vendégek fordultak meg: Holicska Stefánia H. Boicza. Fűző Józsefné M.-Ludas. Szomjas Aladárné Besztercze. Lázár J. Gábor Kézdi-Polyán. Klein Moricz M.-Ujvár. Sós Eduárd M.-Vásárhely. Hamburger Emil Bécs. Mártóni Károly Bndapest. Ligethi Ede, mérnök Sz.-Somlyó. Sebestyén Irma M.-N.-Csán. Melegh Zsigmondné Csekelaka. Melegh Ilona Csekelaka. Zayzon Ferencz, tanárjelölt Sz.-Udvarhely. Lázár Antal A. Jára. Sebestyén Sándor N.-Enyed. Löwy Samuel Tóvis. Csiki István Felvincz. Uzv. Hollaly Gusztávné Arad. Nagyné Csorba Mária Kaposvár. Nagy Ödön Kaposvár.

*. Tudósításait mindig szívesen vesszük. Szerk.

— **Változások** a kir. törvényszék-nél. Vajna Vincze sepsi szent-györgyi királyi bírói aljegyző törvényszéki jegyzővé, s Vajna Odön irnokká nevezettek ki törvényszékünk-nél.

— **Villámütés** érte folyó hó 5-én Harmath Jenő körjegyző házat Aljárában. A villám a fedelen keresztül ütött be a szobába, de egyéb kárt nem tett, mint a ház falát rongálta meg.

— **Vizbefultak** folyó hó július 5-én Magyar Mária ozi születésű és Badó Ráchel somosi születésű M.-Ludason lakó szolgálóleányok, fürdés közben a Marosban fultak, s a folyó hó 6-án megtalált hullák orvosi vélemény után eltemették.

— **Lopás.** Engel Gyula átutazó betűszedő 9-én, míg az ip.-szállón megpihent, két ismeretlen, állítólag utazó iparosok, ruhájával telt bőröndjét elemelték. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— **A hesseni légy** (Ceidomya destructor) megyénkben is pusztít, s különösen az Aranyos és Maros folyók mentén. E légy állczái megromgálták a buza és rozsszárakat tövével a föld felett, s minden erősebb szélre török a buza szára. Néhol úgy néz ki a vetés, mintha marhákat hajtottak volna keresztül rajta.

Az Aranyosvíze a Jára körüli nagy esőzések miatt oly hirtelen megnőtt, hogy ismét tetemes mennyiségű usztatott fát vitt magával. A hirtelen megjelent nagy víz Skrabák József 8 éves fiát, ki a vágóhid táján gyanútlanul fürdött, magával ragadta, s a gyermek holtestét Polyánnál fogták ki. Szász György 12 éves fiát is, ki a nagyhid lábánál az uszó fadarabok kifogása körül lábatlankodott magával ragadta, s menthetetlenül belefuladt volna, ha Szakács József a nőifürdő táján utána nem ugrik, s élte veszélyeztetésével ki nem menti.

— **A készülőfélben levő** felett tánczhelyiségben folyó hó 19-én lesz az első nyári táncmulatság. A városi tanács rendezi a sétatér javára.

— **Névváltoztatás.** Tamás Mihály felvinczi csendőr, nevét hivatalosan Tamásra változtatta.

— **Banda.** A sokféle banda között nem kicsiny jelentőségű a rablóbanda. Egy ilyen banda akart tisztelni ma egy hete éjjel után egy óraker (a legünnepélyesebb csendben) a Herbszt ékszerárus boltjában; tévedésből azonban a szomszéd Flóra üzlet ajtaját próbálgatták kinyitni. Ez pedig azért nem sikerült, mert egy szomszéd észrevette a zakatát s patrók után kiabált; a bandatag (mert csak egy volt jelen, a többiek rejtek helyükből lestek a prédára) rossz neven vette a szomszéd állmatlanságát s rálött, hogy ne kiabáljon, maga pedig elszaladt; a lövés szerencsére nem talált, — ez aztán tovább kiabált a pusztá levegőbe, hogy: „Fogják meg! fogják meg,“ de a kik megfoghatták volna, azok aludtak mélyen. Hogy patrók és rendőrök jelentek e meg? üldözték é? s megfogták e? nem tudható; csak azt tudjuk, hogy meg kellett volna jelenni, üldözni kellett volna és el is lehetett volna fogni. — Kívánatosnak pedig nagyon kívánatos a revolveres bandákkal tisztába jönni.

— **Folytonos nagy esőzések** vannak megyénkben. A járai járásban, s a tordai járás felső felében folyó hó 5-én ismét felhőszakadással járó esőzés volt, a hidakat és az utakat sok helyen megromtotta.

— **Megjelent** az ipari munka vasárnapi szünetelésének törvénye (1891: XIII. t.-cz.) és az arra vonatkozó végrehajtási rendelet. Összeállított hártói Szokolay István ügyvéd. Budapest, 1891. Rózsa Kálmán és neje kiadásában. 44. lap. Ára 20 kr. (Kapható minden hazai könyvkereskedésben és Budapesten a kiadónál, VIII., Szentkirályi-utca 3 szám.) A vasárnapi szünetre vonatkozólag, a

mindennapi életben legnagyobb jelentőséggel bír annak ismerete, hogy a kötelező vasárnapi szünetelésről mily kivételek állapítottak meg; tehát, hogy mely ipar- és kereskedelmi üzletekben lesz szabad vasárnaponként is és hány óráig dolgozni s árulni?

— **A nyaralás, fürdőzés, utazás és kirándulás** igen lényeges kellekői az állandó jó egészség és lankadalan munkaerő fentartásának. De hogy a kívánt célt valóban elérhessük, okvetlenül szükséges, hogy mindenki, mielőtt nyaralásra falura, vagy fürdőhelyre, nyári utazásra, avagy kirándulásra indul, kellőképpen lássa el magát mindama szükségleti cikkekekkel, melyek míg egyrészt megvédik egészségét az idő változásai ellen, másrészt a kellő kényelmet, gondatlanságot, s kellemes szórakozást biztosítják számára és azt eredményezik, hogy test és lélek valóban felüdül s új erőt, új kedvet nyer a munka folytatására. A nyaralási fürdési saison alkalmából az elmondottak alapján, fővárosi levelezőnk felhívja a figyelmet Kertész Tódor fővárosi ismert diszmiáru-kereskedő üzletére (Dorottya-utca 1 sz.) hol az idevágó nyaraló, fürdőző, vadászati stb. cikkekeknek legnagyobb és leggazdagabb raktára található. A czég terjedelmes árjegyzékéből, mely ezrekre menő különféle cikkeket tartalmaz, a jutányos árak demonstrálásául sorolunk fel egy néhányat: pl. indiai hintaágy fák közé, vagy szobában 4 frt 50—20 frtig, laposra összehajtható szék gyalogszékére (sétabot) 2 frt 70 kr, japáni napernyők 80 krtól, keleti legyezők 10 krtól felfelé, sződakészítőgép 7—15 frtig, fagyaltkészítő (önműködő) 5—9 frtig, kávéfőzőgép 4 frt 80—10 frtig, paradicsom- és gyümölcsprés 60 krtól 1 frt 20 krig, lignum sanctum kuglizógolyók 1 frt 15 krtól 2 frt 85 krig, kuglibábok 2 frt 50 kr, Flobert-puskák 7—20 frtig, egészen új vacum-pisztolyok a cizellővés begyakorlására felnöttek és gyermekek számára 1 frt 50, teljes tornakészlet 5 frt 50 kr, tornaczipő 2 frt 50 kr, gyermekhintá 3—10 frtig, két vívőkészlet 23 frt 50 kr, gummilabdák 15 kr, croquetjáték 9—20 frtig, Lawn-Tennis 42—100 frtig, karikajáték 12 pár 1 frt 60 kr, velocipéd fiuknak 8—15 frtig, papír léghajók 50 krtól, színes lampionok 15—60 krig, s az új nyárijáték: Cocemont szállóernyő 50 kr. A vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek, s meg nem felelő tárgyat a czég készséggel kicserél.

— **Felolvasás.** A helybeli iparosifjak önképző és betegségyezyő-egyletében e hó 12-én (vasárnap) délután 3 óraker Nagy Gyula városunkban előnyösen ismert tanár felolvasást fog tartani. A kedélyesnek és tanulságosnak ígérkező felolvasást úgy az iparosok, valamint az érdeklődő közönség figyelmébe ajánljuk.

CSARNOK.

Reclam orvosságok.

(Csevegés a gyomorral.)

(Vége.)

Ha uradat végnapjai felé elhagyná férfit élet ereje, óvd őt az ugy is hiábavaló költségekéstől és intsed, hogy ne hallgasson Bernhard berlini „gyáros“ „az ifjúság-tükre“ című mézes szavaira, mely a már elaggott uradnak az ifjukor hő vágyait, az édenparadicsomát telve kecses gráciákkal, igéri visszavarázsolni 36 rongyos bankóért, melyet, ha elég esztelen volna és meghozatná, kapna két üveg mézes vizet, melynek értéke ellenségek között lehet 2, de testvérek között nem több: 1 krunál.

Titkos betegségek, ha gyötörnék uradat, — ez a tér a hol a reklam dusan arat — óvjatok: „a világsodája“ élvezetétől, mely áll 140 gramm matico — ártatianszer — és két gramm eczetsavas rézből. E csalhatatlanszer „csak“ 2 frt. Értéke: 2 kr.

Sok szenvedésre van hivatva urad. De ha a sors csapásait nem tudná keresztényi nyugalommal tűrni, vállvetve óvjatok többi kolle-

gáiddal: az „epilepsia és eskort“ gyógyító reklam orvosságtól, melynek feltalálója; egy a parrikatermelést megunó szgedi menyecske (hát még a magyar is ilyenre tud vetemedni?) ki jönnek és jüvedelmezőnek találta egy „hires“ boszorkánykenőcsöt feltalálni, melynek alkatrészeit képezik: 32 rész cukor, 68 rész bolondító csalmatok és egy pár csep citromolaj.

E „csalhatatlan“ szer ára: potom 50 frt.

Édes barátom! Te csak egy alárendelt szolgálta vagy ugyan ember háztartásában, de ha urad még szenesített patkányok porával is kinozna, melyet Duplesis Persvou az „Epilepsia“ ellen rettenetesen ajánl és „csak“ koborgó 15 flóresért veszteget: vesd le rablánczaidat! tagadjál meg uradnak minden szolgálatot; a mit beléd gyur, dobd ki, mutasd meg a világnak, hogy te vagy az a lény, mely egyedül be tud bizonyítani, hogy minden a legnagyobb furfanggal, a legmakacsabb szilárdsággal és kitartással a csömörlésig feldicsért: „csalhatatlan hatású“ „biztos hálairatok“ jó nevű emberek aláírásával igazolt „hiteles bizonyítványok“ hires tudósok és vegyészek által elemézett szerrek, nem egyebek, mint, mint a te megromtasodat eszközölő és a hívóvilág balga jóhiszeműségét kizsákmányoló schwindlerrek — szédeltők — furfangos kotyvadékaik, a kik elég szerénytelenek, hogy alig egy pár kr. értékű „gyagymatáik“ tudadva, kizsebeljék a könnyen hívó közönséget.

Egyelőre csak ennyit jegyezzél meg, magadnak édes gyomor barátom.

Te pedig len „En Csillag Anna“ pomádé által kiirtásra rendelt haj, ti biztos és hathatós kenőcsök által sorvadásra ítélt végtagok, szemvizek által elsötétülésre kárhozott szemek, életműködésektől megfosztatni akaró fogak és inyek, végül funktiótokban megakadályoztatni akaró nyelv, torok, tüdők, májak és vesék, addig is a míg a legközelebből, mint nektek is jó emberetek és mint a kit már egyszer „megsütött“ a reklam; nektek is egy pár jó tanácssal szolgálhatni szerencsés lehetek: figyeljetek uratokra és akadályozzátok meg; ha netalán a hangzatos reklamok által elcsábítva, valamelyiktök önkénytelen hibájáért élettársatokon: a gyomron akarná megboszulni magát; mert nektek is készít a reklam csuz, görvény, ideg stb. elleni szereket, mik csak a szegény, nagyon hosszas türelmű gyomor rövására és esztele. gazdátok alapos kizsebelésére, de nem a ti előnyötökre készítvék.

Kodra Gyula.

Sohasem ismétlődik

e ritka

ALKALMI VÉTEL.

Majdnem ingyen.

CSAK! 2 frt 65 kr. CSAK!

Kitűnő zsebóra

elegáns lánczczal.

Valamennyi fióküzletem felosztatása miatt kénytelen vagyok óriási raktáromon tudadni. Hogy ezt lehetővé tegyem, a mai naptól kezdve eladok

Egy igen finom, jól járó órát urak, nők és gyermekek számára

2 frt 65 kr. rendkívül olcsó ár mellett

és díjtalanul mellékelek az óra mellé egy divatos lánczot. Megrendelések sorrend szerint gyorsan eszközöltetnek.

Szétküldés utánvétellel.

Első és legnagyobb óra-raktár Pollák Károly czég,

Bécs 2/2, Novaragasse Nr. 43.

Pompás alkalmi ajándék.

(10—10)

HARMATH JÓZSEF

könyv-, papirkereskedő- és könyvnyomdatulajdonos
TORDÁN.

Van szerencsém a t. cz. helybeli és vidéki vevőim szives figyelmébe ajánlani dúsan berendezett s mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Könyv- és Papirkereskedésemet,

a hol is mindennemű papir-, írószer-, iskolai ellék-, tankönyvek és regények stb., a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

A midőn dúsan berendezett könyv- és papirkereskedésemet ajánlanám, megkívánom jegyezni, hogy felette nagy raktárt tartok körjegyzők, községi bírók, a közigazgatás, valamint a t. lelkész urak részére szükséges

nyomatványokból,

melyek kiállítás, csln és olcsóság tekintetében felülmúlnak minden nyomatvány raktárt

Olcsók és szép kiállításuk, miután szakértő nyomdai művezető áll rendelkezésemre, saját könyvnyomdamban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Üzletem harmadik osztályát képezi az általam POLLÁK T. czégtől átvett ujonnan berendezett, s a kor kívánalmainak teljesen megfelelő — a legmodernebb öntésű betűkkel ellátott

KÖNYVNYOMDA

a hol mindennemű tudományos mű, verses könyvek, iskolai értesítők, évi jelentések, zárszámadások, vámbárczák, meghívók, nász-, gyászjelentések, falragaszok, szóval: egy könyvnyomda keretébe tartozó bármilyen munka, csinos kivitelben, olcsó árak mellett elkészítetik.

Bátor vagyok felemlíteni, hogy könyvnyomdamban szakértő művezetőt alkalmaztam s nyomda-személyzetemet is aránylag megváltoztattam, s ezáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a felvállalt munkák pontosan és csinnal állítatnak ki, olcsóság tekintetében pedig versenyeznek minden ilyen vállalat'nal.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. Csomagolás díjmentesen!

Könyv- és papirkereskedésemmel kapcsolatban egy dúsan berendezett

DISZMUÁRU-ÜZLETET

állítottam fel, melyet sok gondnal s nagy költséggel rendeztem be. Itt mindennemű és olcsóság tekintetében páratlan tárgyak állanak t. vevőim rendelkezésére.

Diszes albumok, szép kivitelű emléktárgyak, gyermekjátékok, óralánczok, zseb-, bankjegy és szivartárczák, TAX-zsebkécek, szemüvegek, és számtalan sok szebbnél-szebb pipere-tárgyak.

Dús választék! — Olcsó határozott árak!

Végül van szerencsém becses figyelmükbe ajánlani az

„Aranyosvidék“

czimű hetilapot.

E hetilap 6 hónapi fennállásával bebizonyította, hogy a megye és város érdekeit odaadólag szolgálja, s az előfizetők tömeges pártfogása lehetővé tette, hogy e hó 1-étől kezdve egy 8 oldalos

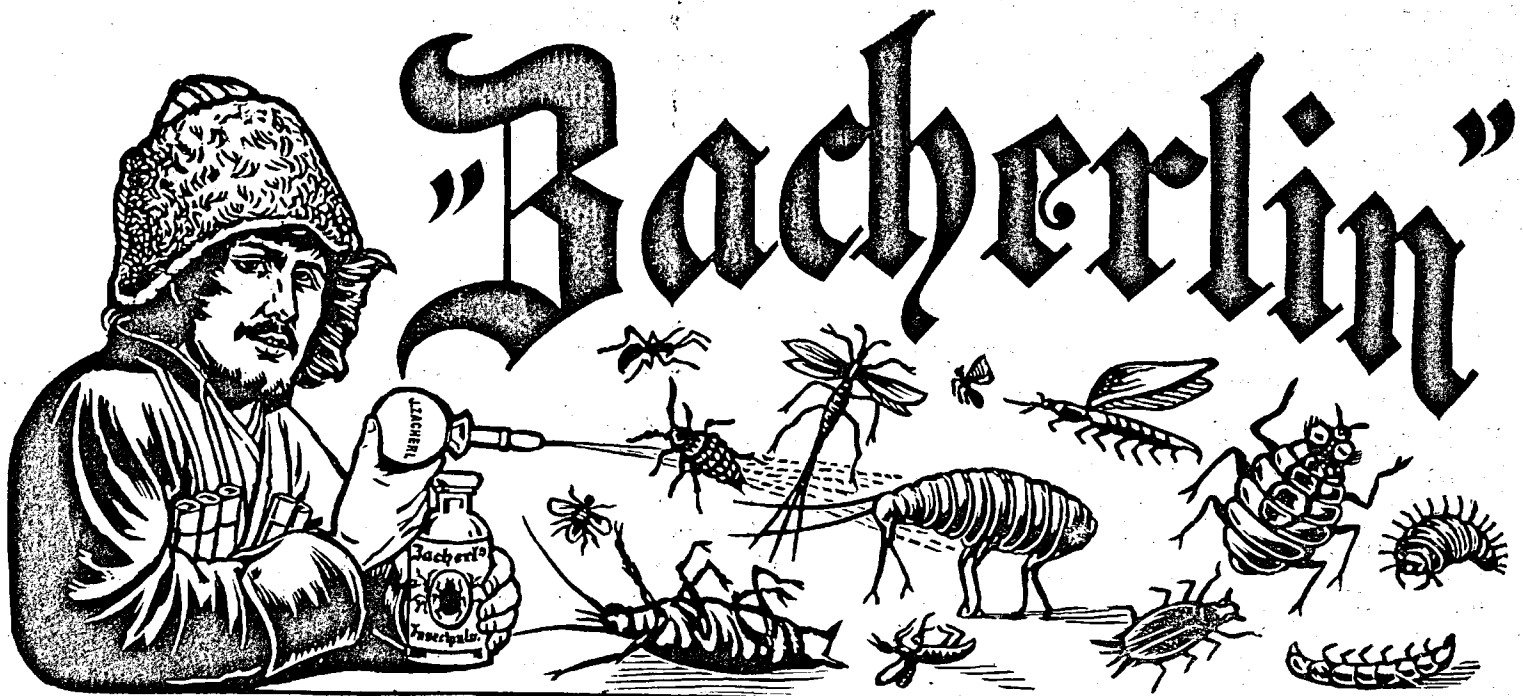
„KÉPES-LAPOT“

mellékeljünk az „ARANYOSVIDÉK“-hez, daczára annak, hogy az eddigi 1/4-ed évi előfizetési díj nem változik Érdekessége emelkedett.

Előfizethetni lehet K. WERESS SÁNDOR szerkesztőnél és HARMATH JÓZSEF könyvnyomdájában.

A t. hirdető-közönség szives figyelmébe ajánlom e lap 4 ik oldalát. Az elvállalt **hirdetések közlése olcsó árban számíttatik.**

— Megjelenik minden vasárnap. —

valóban a legkitűnőbb mindenféle rovar ellen,

miután ez, mint semmi más egyéb szer — a legmeglepőbb erővel s gyorsasággal irt ki minden meglevő férget hogy még csak nyoma sem marad. Legzélészerűbb használati módja a porlító készülékkel való, a ráillesztett Zacherlin takarítóval.

A Zacherlint nem szabad valamikép a közönséges rovarporokkal összetéveszteni, mert a Zacherlin valódi különlegesség, mely sehol, soha sem kapható máskép, mint

lepecsételt palaczkokban Zacherlin J. felirattal ellátva.

A ki tehát Zacherlint kér, s annak fejében valami port papirzacskóban vagy dobozokban elfogad, okvetlen mindig meg van csalva. Valódi minőségben kapható:

KOVRIG JÁNOS fűszerkereskedésében **TORDÁN.**